

การพัฒนาความสามารถเขียนเรื่องตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ

The Development of Sixth-Grade Students' Ability to Write Imaginative and Creative Stories through Problem-Based Learning Integrated with Picture-Based Writing Exercises

รัชรา ปานแก้ว¹ และอัมมธจิต ปั่นศรี¹

Watchara Pankaew¹ and Omthajit Pansri¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพรวมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ และ 3) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 คน จาก 2 โรงเรียน ประกอบด้วยนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าไม้งาม จำนวน 9 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดบึงบอน จำนวน 11 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย จำนวน 6 แผน ผลการประเมินมีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.89, S.D. = 0.66) 2) แบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถเขียนเรื่องตามจินตนาการ มีค่าความยาก ระหว่าง 0.63–0.76 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.56–0.60 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78 และ 4) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ มีค่าความยาก ระหว่าง 0.40–0.70 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.30–0.40 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระจากกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.74/90.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
แบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ

¹สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร, Education Faculty, Naresuan University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: รัชรา ปานแก้ว, Watcharap67@nu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 1 พฤษภาคม 2569 วันที่แก้ไขบทความ (Revised) 30 มิถุนายน 2569 วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 1 กรกฎาคม 2569

ABSTRACT

This research objectives were to: 1) develop and determine the efficiency of picture-based writing exercises integrated with problem-based learning for Prathomsuksa 6 students according to the 80/80 criterion; 2) compare the imaginative story-writing ability of Prathomsuksa 6 students before and after the intervention; and 3) compare Prathomsuksa 6 students' creativity before and after the intervention. The sample, selected through cluster random sampling, consisted of 20 Prathomsuksa 6 students from two classrooms in two schools: Nine students from Ban Tha Mai Ngam School and 11 students from Wat Bueng Bon School. The research instruments comprised: 1) six Thai language lesson plans, with expert-rated mean at a high level of appropriateness ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.66); 2) picture-based writing exercises integrated with problem-based learning for Prathomsuksa 6 students; 3) a test of imaginative story-writing ability, with difficulty indices ranging from 0.63 to 0.76, discrimination indices ranging from 0.56 to 0.60, and a reliability coefficient of 0.78; and 4) a creativity test, with difficulty indices ranging from 0.40 to 0.70, discrimination indices ranging from 0.30 to 0.40, and a reliability coefficient of 0.78. The data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, and Dependent Samples t-test.

The findings revealed that: 1) The picture-based writing exercises integrated with problem-based learning for Prathomsuksa 6 students achieved an efficiency score of 87.74/90.96, which was higher than the established criterion of 80/80; 2) The students' imaginative story-writing ability after the intervention was significantly higher than that before the intervention at the .05 level; and 3) The students' creativity after the intervention was significantly higher than that before the intervention at the .05 level.

Keywords: Imaginative story-writing ability, Creativity, Problem-based learning, Picture-based writing exercises

ภูมิหลัง

การเขียนเป็นกระบวนการทางภาษาที่สัมพันธ์กับกระบวนการคิด ผู้เขียนจำเป็นต้องใช้ความรู้ด้านภาษา การเลือกใช้คำ การจัดลำดับความคิด และการเรียบเรียงเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน โดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เริ่มสามารถวิเคราะห์ เชื่อมโยง และถ่ายทอดความคิดที่มีความซับซ้อนได้มากขึ้น การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนจึงมิได้ส่งเสริมเฉพาะทักษะการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังช่วยพัฒนาการคิดอย่างมีเหตุผล การจัดระบบความคิด และการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นด้วย (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน, 2567, หน้า 1) นอกจากนี้ ความคิดสร้างสรรค์ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเขียนเรื่องตามจินตนาการ เพราะช่วยให้ผู้เขียนสามารถสร้างแนวคิดใหม่ เชื่อมโยงประสบการณ์ ขยายรายละเอียด และถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 กำหนดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ได้ตามตัวชี้วัด ท 2.1 ป.6/8 โดยผู้เรียนควรสามารถกำหนดประเด็น วางโครงเรื่อง เรียบเรียงเหตุการณ์ ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม และถ่ายทอดความคิดหรือจินตนาการอย่างมีลำดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 27-28) อย่างไรก็ตาม ผลการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนของโรงเรียนบ้านท่าไม้งามยังไม่บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านท่าไม้งาม ระหว่างปีการศึกษา 2565-2567 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาไทย และสาระการเขียนยังมีความผันผวน โดยเฉพาะปีการศึกษา 2567 ซึ่งผลคะแนนลดลงจากปีการศึกษาก่อนหน้าและยังต่ำกว่าค่าเป้าหมายของสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนยังมีข้อจำกัด

ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวอ้างอิงจากรายงานผลการทดสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านท่าไม้งาม ปีการศึกษา 2565-2567 และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา รวมทั้งรายงานข้อค้นพบการใช้ภาษาไทยของนักเรียนจากการทดสอบ O-NET แบบอัตนัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน (โรงเรียนบ้านท่าไม้งาม, 2567, หน้า 17)

จากการตรวจผลงานเขียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และการสัมภาษณ์ครูผู้สอน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนหนึ่งยังไม่สามารถกำหนดประเด็นและวางโครงเรื่องได้อย่างชัดเจน การเรียบเรียงเหตุการณ์ขาดความต่อเนื่อง ใช้คำเชื่อมไม่เหมาะสม มีคลังคำศัพท์จำกัด สะกดคำผิด และมักใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน นอกจากนี้ เรื่องราวที่นักเรียนเขียนยังมีลักษณะซ้ำเดิม ขาดความแปลกใหม่ ไม่สามารถเชื่อมโยงภาพกับตัวละคร เหตุการณ์ สถานที่ และข้อคิดของเรื่องได้อย่างสมเหตุสมผล ปัญหาดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับทั้งทักษะภาษา การวางแผน การจัดระบบความคิด และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

เมื่อพิจารณางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัญหาการเขียนมิได้เกิดจากการขาดความรู้ด้านภาษาเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกิดจากการขาดกระบวนการกระตุ้นและจัดระบบความคิดก่อนลงมือเขียน อัมภา จักรวาลสถไส (2564, หน้า 4-5) ชี้ว่า ผู้เรียนที่มีคลังคำศัพท์และประสบการณ์จำกัดมักไม่สามารถกำหนดประเด็นหรือเรียบเรียงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ ขณะที่ อภิรักษ์ บุญนะ (2565, หน้า 83-89) แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์กับการสร้างเรื่องราวช่วยพัฒนาทั้งทักษะการเขียนและความกล้าแสดงออกทางความคิด ส่วน พรนภา บุญสุริวงศ์ (2566, หน้า 53-61) และภิญญาภัสส์ ทิพย์โยธา (2562, หน้า 149) สนับสนุนว่า การใช้กระบวนการที่ช่วยกระตุ้น เชื่อมโยง และจัดลำดับความคิดก่อนเขียน ทำให้ผู้เรียนสามารถกำหนดประเด็น วางโครงเรื่อง และถ่ายทอดเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้น เมื่อวิเคราะห์ร่วมกันจึงเห็นได้ว่า การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนควรจัดให้ผู้เรียนได้สังเกต ตั้งคำถาม วิเคราะห์ วางแผน และฝึกเขียนอย่างเป็นขั้นตอน มากกว่าการมุ่งเน้นเฉพาะความถูกต้องของภาษาเพียงด้านเดียว

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นแนวทางที่เหมาะสมต่อการพัฒนากระบวนการดังกล่าว เพราะใช้ปัญหาหรือสถานการณ์เป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ค้นคว้าข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สังเคราะห์ความรู้ และนำเสนอแนวทางแก้ปัญหา โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและกระตุ้นการเรียนรู้ กระบวนการนี้ช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 12-14; Barrows & Tamblyn, 1980, p. 18) เมื่อนำมาใช้กับการเขียนเรื่องตามจินตนาการ ผู้เรียนจะได้ฝึกตั้งคำถามจากสถานการณ์ วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง เชื่อมโยงเหตุการณ์ และพัฒนาโครงเรื่องอย่างมีเหตุผล

อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่ยังขาดพื้นฐานด้านการเขียนจำเป็นต้องได้รับเครื่องมือช่วยกำกับกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงนำแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพมาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เนื่องจากภาพเป็นสิ่งที่ช่วยให้ช่วยกระตุ้นการสังเกต การตั้งคำถาม และการสร้างจินตนาการ ส่วนแบบฝึกช่วยกำหนดลำดับการปฏิบัติให้ผู้เรียนฝึกตั้งแต่การวิเคราะห์ภาพ การกำหนดตัวละครและเหตุการณ์ การร่างโครงเรื่อง การเขียนฉบับร่าง การตรวจแก้ และการเขียนฉบับสมบูรณ์ การบูรณาการทั้งสองแนวทาง จึงช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดและการเขียนควบคู่กัน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 คน จาก 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านท่าไม้งาม จำนวน 9 คน และโรงเรียนวัดบึงบอน จำนวน 11 คน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดประเด็น วางแผนและจัดระบบความคิดเรียบเรียงเรื่องราวได้อย่างเป็นลำดับ ใช้ภาษาได้เหมาะสม และสร้างสรรค์งานเขียนที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนากรอบแนวคิดโดยสังเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างและการใช้แบบฝึก เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ปัญหา ตั้งคำถาม ค้นคว้าข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สังเคราะห์ความรู้ และฝึกเขียนเรื่องจากภาพอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์ภาพ การกำหนดองค์ประกอบของเรื่อง การร่างโครงเรื่อง การเขียนฉบับร่าง การตรวจแก้ และการเขียนฉบับสมบูรณ์ โดยกำหนดตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึก
การเขียนเรื่องจากภาพ

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ร่วมกับแบบฝึกเรื่องที่ 1 การเปิดประเด็นจากภาพและตั้งคำถาม

ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา ร่วมกับแบบฝึกเรื่องที่ 2 วิเคราะห์ภาพและองค์ประกอบของเรื่อง

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ร่วมกับแบบฝึกเรื่องที่ 3 การร่างโครงเรื่องจากภาพและปัญหา

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ร่วมกับแบบฝึกเรื่องที่ 4 เขียนเรื่องตามโครงสร้าง

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ร่วมกับแบบฝึกเรื่องที่ 5 การพัฒนาและแก้ไขงานเขียน

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน ร่วมกับแบบฝึก

เรื่องที่ 6 การนำเสนอผลงานและการประเมิน

ตัวแปรตาม

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. ความคิดสร้างสรรค์

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มโรงเรียนที่ 9 ปิงโกก-หนองกุลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จากโรงเรียนจำนวน 15 โรงเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 185 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 คน จาก 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวม 2 ห้องเรียน ประกอบด้วยนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าไม้งาม จำนวน 9 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดปึงบอน จำนวน 11 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ได้มาด้วยวิธีการการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพเครื่องมือ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 6 ขั้นตอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 12-14) ร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 12 ชั่วโมง ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินมาตรฐานแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 65) ผลการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า ผลรวมการพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสมในองค์ประกอบของแผนการจัดการโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.20 ขึ้นไป และผลรวมการพิจารณาความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.89$, S.D. = 0.66)

2.2 แบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพรวมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลวิเคราะห์และกำหนดกรอบเนื้อหาของแบบฝึก จำนวน 6 เรื่อง คือ การเปิดประเด็นจากภาพและตั้งคำถาม การวิเคราะห์ภาพและองค์ประกอบของเรื่อง การร่างโครงเรื่องจากภาพและปัญหา การเขียนเรื่องตามโครงร่าง การพัฒนาและแก้ไขงานเขียน และการนำเสนอผลงานและการประเมิน จากนั้นจึงออกแบบเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกัน แล้วนำแบบฝึกที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบและประเมินความเหมาะสม ผลการประเมิน พบว่า แบบฝึกทั้ง 6 เรื่อง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67-4.83

2.3 แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรื่องตามจินตนาการ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 2 ชุด ชุดละ 1 ข้อ ข้อละ 10 คะแนน โดยใช้เป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถของนักเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการของผู้เรียนภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกิจกรรมที่ผู้วิจัยกำหนด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 3 ด้าน ได้แก่ การเขียนตรงตามคำสั่ง เนื้อหา และภาษา โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง

เชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่าแบบทดสอบมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และเกณฑ์การให้คะแนนมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.63-0.76 แสดงว่าข้อสอบมีความยากอยู่ในระดับค่อนข้างง่าย ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.56-0.60 และค่าความเชื่อมั่นตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.78

2.4 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 2 ชุด ชุดละ 4 ข้อ ข้อละ 4 คะแนน รวม 16 คะแนน โดยใช้เป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถของนักเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกิจกรรมที่ผู้วิจัยกำหนด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 4 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านจะวัดองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ (Guilford, 1967, p. 138) ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความริเริ่ม (Originality) และความละเอียดลออ (Elaboration) โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า แบบทดสอบมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และเกณฑ์การให้คะแนนมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.40-0.70 แสดงว่าข้อสอบมีความยากอยู่ในระดับค่อนข้างง่าย ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.30-0.40 และค่าความเชื่อมั่นตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.78

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นการทดสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง การจัดการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง และการทดสอบหลังเรียน 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

3.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบึงบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อขออนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ และแนวทาง

การดำเนินงานให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรื่องตามจินตนาการ และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้เวลา 60 นาที

3.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถ การเขียนเรื่องตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามลำดับขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง โดยไม่รวมการทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน

3.4 เมื่อการเรียนการสอนเสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัด ความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ หลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับ แบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ใช้เวลา 60 นาที และนำผลมาเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Post-test)

3.5 นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมคะแนนของแบบฝึก การเขียนเรื่องจากภาพ มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ ของแบบฝึก

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนี ความสอดคล้อง IOC ค่าดัชนีความยากของข้อสอบอัตนัย (p) ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบอัตนัย (r) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และการหา ประสิทธิภาพของแบบฝึก E_1/E_2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) แบบการเปรียบเทียบคู่ที่ไม่เป็นอิสระ จากกัน (t-test Dependent)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้ ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึก การเขียนเรื่องจากภาพ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา เป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80

ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียน เรื่องจากภาพ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ปรากฏผลดัง ตาราง 1

ตาราง 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

รายการ	คะแนนเก็บระหว่างเรียน						รวม	คะแนนหลังเรียน
	แบบฝึกที่ 1	แบบฝึกที่ 2	แบบฝึกที่ 3	แบบฝึกที่ 4	แบบฝึกที่ 5	แบบฝึกที่ 6		
คะแนนเต็ม	16	16	20	16	16	20	104	26
ค่าเฉลี่ย	15.25	13.45	16.60	14.35	13.45	18.15	91.25	23.65
S.D.	0.72	0.89	0.99	0.88	1.23	0.49	3.82	1.79
ร้อยละ	95.31	84.06	83.00	89.69	84.06	90.75	87.74	90.96

$$E_1/E_2 = 87.74/90.96$$

จากตาราง 1 พบว่าแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.74/90.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ

การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ โดยการทดสอบค่าที (t-test Dependent) ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig.
ก่อนเรียน	20	5.00	0.79	4.05	0.83	21.94*	p < .001
หลังเรียน	20	9.05	0.76				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 5.00 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 9.05 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.76 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ

การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ โดยการทดสอบค่าที (t-test Dependent) ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig.
ก่อนเรียน	20	6.65	1.04	7.95	1.47	24.22 *	p < .001
หลังเรียน	20	14.60	1.27				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 6.65 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน เท่ากับ 1.04 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 14.60 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.27 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการเขียนเรื่องตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.74/90.96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพทั้งด้านกระบวนการ (E_1) และด้านผลลัพธ์ (E_2)

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบฝึกได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม และการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกัน ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญและการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ทำให้แบบฝึกมีความเหมาะสมกับวัย ระดับความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน อีกทั้งกิจกรรมในแบบฝึกยังจัดลำดับจากกิจกรรมที่ไม่ซับซ้อนไปสู่กิจกรรมที่ต้องใช้กระบวนการคิดและการเขียนในระดับสูงขึ้น ผู้เรียนจึงสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะได้อย่างต่อเนื่อง แบบฝึกแต่ละชุดได้รับการออกแบบให้เชื่อมโยงกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้แก่ การกำหนดปัญหาจากภาพ การทำความเข้าใจปัญหา การศึกษาค้นคว้า การสังเคราะห์ความรู้ การสรุปและประเมินคำตอบ ตลอดจนการนำเสนอและประเมินผลงาน กระบวนการดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สังเกตภาพ ตั้งคำถาม วิเคราะห์หาคำตอบ หาเหตุผล และปัญหาของเรื่อง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางโครงเรื่อง ลงมือเขียน ตรวจสอบ และพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ จึงทำให้คะแนนระหว่างเรียนหรือค่าประสิทธิภาพของกระบวนการอยู่ในระดับสูง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพมีบทบาทสนับสนุนซึ่งกันและกัน กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ ตั้งคำถาม แสวงหาข้อมูล และสร้างแนวทางของเรื่องด้วยตนเอง ส่วนแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพทำ

หน้าที่จัดลำดับและกำกับการนำความคิดไปสู่การเขียนอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่การวิเคราะห์ภาพ การกำหนดองค์ประกอบของเรื่อง การร่างโครงเรื่อง การเขียนฉบับร่าง การตรวจแก้ และการเขียนฉบับสมบูรณ์ แบบฝึกยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกซ้ำ รับข้อมูลย้อนกลับ และปรับปรุงผลงานของตนเอง การบูรณาการทั้งสองส่วน จึงช่วยลดความซับซ้อนของภาระงาน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สามารถนำความรู้และกระบวนการที่ได้ฝึกหัดระหว่างเรียนไปประยุกต์ใช้ในการทำแบบทดสอบหลังเรียน ส่งผลให้ค่าประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์สูงกว่าค่าประสิทธิภาพด้านกระบวนการและสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 12–14) และ Barrows & Tamblyn (1980, p. 18) ซึ่งอธิบายว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกระบวนการที่ใช้ปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหา แสวงหาความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ใช้เหตุผล และสร้างคำตอบหรือองค์ความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการดังกล่าวจึงช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติกิจกรรมและสนับสนุนให้ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการอยู่ในระดับสูง

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก สุขสุวรรณ (2559, หน้า 1–2) ซึ่งศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องจากภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเรื่องจากภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4–6 และพบว่า การใช้ภาพเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นกระบวนการคิด และส่งเสริมทักษะการเขียนของผู้เรียน โดยนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกมีทักษะการเขียนเรื่องจากภาพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อค้นพบดังกล่าวสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ในประเด็นที่ภาพและแบบฝึกที่มีลำดับขั้นช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่สังเกตกับการสร้างและเรียบเรียงเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ธัญญรัตน์ จันทรแสง วณิดา พาระนัต และภุชิต บุญทองเถิง (2568, หน้า 552–561) ซึ่งพัฒนากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประกอบชุดแบบฝึกทักษะการเขียนตามจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า กิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ

84.84/85.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และนักเรียนมีทักษะการเขียนตามจินตนาการสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แม้งานวิจัยดังกล่าวศึกษากับนักเรียนต่างระดับชั้น แต่มีความสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ในด้านการใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนตามจินตนาการ และพบว่าการจัดกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนสามารถพัฒนาทั้งประสิทธิภาพของกิจกรรมและทักษะการเขียนของผู้เรียนได้

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 5.00 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 9.05 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนทั้งสองครั้ง พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถการเขียนเรื่องตามจินตนาการของผู้เรียนให้สูงขึ้น ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจากผู้เรียนได้รับการพัฒนากระบวนการคิดและกระบวนการเขียนอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการสังเกตและวิเคราะห์ภาพ การตั้งคำถาม การระบุสถานการณ์หรือปัญหา การกำหนดตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ และแนวทางคลี่คลายปัญหา จากนั้นจึงจัดลำดับเหตุการณ์ ร่างโครงเรื่อง เขียนฉบับร่าง ตรวจแก้ และพัฒนาเป็นงานเขียนฉบับสมบูรณ์ กระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนมีข้อมูล แนวคิด และโครงสร้างของเรื่องรองรับก่อนลงมือเขียน มิได้เริ่มเขียนจากความคิดที่กระจัดกระจาย จึงสามารถเรียบเรียงเนื้อหาและถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างเป็นลำดับและต่อเนื่องมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์ปัญหา ตั้งคำถาม วิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและผลของเหตุการณ์ แสวงหาแนวทางแก้ปัญหา และสร้างคำตอบหรือแนวทางในการดำเนินเรื่องด้วยตนเอง ขณะที่แบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยบันทึกและจัดระบบความคิด ตั้งแต่การกำหนดประเด็น ตัวละคร ฉาก เหตุการณ์สำคัญ จุดขัดแย้ง แนวทางแก้ปัญหา และบทสรุปของเรื่อง เมื่อกระบวนการแก้ปัญหาและการฝึกเขียนทำงาน

ร่วมกัน ผู้เรียนจึงสามารถวางแผนการเขียน เชื่อมโยงองค์ประกอบของเรื่อง และถ่ายทอดจินตนาการออกมาเป็นภาษาเขียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การใช้ภาพเป็นสื่อเร้ายังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่สังเกตเห็นกับประสบการณ์เดิม และนำไปสู่การสร้างตัวละคร เหตุการณ์ และสถานการณ์ใหม่ได้อย่างหลากหลาย การเขียนจึงมิได้เป็นเพียงการถ่ายทอดถ้อยคำ แต่เป็นกระบวนการแปลความหมายจากภาพ การคิดหาเหตุผล การวางแผน และการจัดระเบียบความคิดก่อนนำเสนอเป็นเรื่องราว ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถกำหนดประเด็นวางโครงเรื่อง เรียบเรียงเหตุการณ์ และพัฒนารายละเอียดของเรื่องได้สมบูรณ์มากขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรักษ์ บุญนะ (2565, หน้า 89, 92) ซึ่งศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบประสบการณ์ร่วมกับเทคนิคการสร้างสรรค์งานเขียนแบบสตอรี่ไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีคะแนนการเขียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์และเชื่อมโยงเหตุการณ์ ตัวละคร และสถานการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ข้อค้นพบดังกล่าวสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ในประเด็นที่ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์กับการวางแผนสร้างเรื่องราวช่วยส่งเสริมจินตนาการและพัฒนาคุณภาพของงานเขียนให้สมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานพ ชาศิโย และวรสนา ชาศิโย (2567, หน้า 97-106) ซึ่งศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์ปัญหา ตั้งคำถาม วิเคราะห์ข้อมูล สืบค้นความรู้ และร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบ แม้งานวิจัยดังกล่าวมุ่งศึกษาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มิได้ศึกษาความสามารถการเขียนเรื่องตามจินตนาการโดยตรง แต่มีความสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ในประเด็นที่กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานช่วยส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติภาระงานได้อย่างมีความหมาย

จากผลการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เป็นผลจากการบูรณาการบทบาทของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานช่วยกระตุ้นการตั้งคำถาม การวิเคราะห์ การเชื่อมโยงเหตุการณ์ และการสร้างแนวทางของเรื่อง ส่วนแบบฝึกช่วยจัดลำดับและกำกับการนำความคิดไปสู่การเขียนอย่างเป็นรูปธรรม ผู้เรียนจึงสามารถพัฒนางานเขียนตั้งแต่การกำหนดประเด็น การวางโครงเรื่อง การเรียบเรียงเหตุการณ์ การตรวจแก้ และการเขียนฉบับสมบูรณ์ได้อย่างเป็นระบบ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพ พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 6.65 คะแนน และ 14.60 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพสามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาพและสถานการณ์ปัญหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีลักษณะเป็นสิ่งเร้าแบบเปิด ซึ่งไม่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ผู้เรียนจึงมีอิสระในการตีความภาพ เสนอแนวคิด สร้างตัวละคร กำหนดเหตุการณ์ เลือกลงแนวทางคลี่คลายปัญหา และออกแบบตอนจบตามประสบการณ์และจินตนาการของตนเองได้อย่างหลากหลาย

เมื่อพิจารณากระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากผู้เรียนต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เปิดกว้าง ตั้งคำถาม วิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาความเป็นไปได้ และสร้างแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผู้เรียนไม่ได้รับคำตอบหรือรูปแบบเรื่องที่กำหนดไว้ล่วงหน้า แต่ต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมมาสร้างคำตอบใหม่ กระบวนการดังกล่าวส่งเสริมการคิดแบบอเนกนัยหรือการคิดแบบกระจาย ซึ่งเป็นความสามารถในการสร้างคำตอบหรือแนวคิดได้หลายทิศทาง และเป็นพื้นฐานสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้ การตั้งคำถามจากภาพ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม และการนำเสนอผลงานยังช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสผัสแนวคิดและมุมมองที่แตกต่าง สามารถปรับเปลี่ยนเชื่อมโยง และต่อยอดความคิดเดิมไปสู่แนวคิดใหม่ ขณะที่แบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพทำหน้าที่ช่วยจัดลำดับและกำกับการนำความคิดไปพัฒนาเป็นรายละเอียดของเรื่องอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์ภาพ การกำหนดตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ ปัญหา แนวทางแก้ปัญหา การวางโครงเรื่อง การเขียนฉบับร่าง การตรวจแก้ และการพัฒนาเป็นฉบับสมบูรณ์ การบูรณาการทั้งสองส่วนจึงช่วยให้ผู้เรียนมีทั้งพื้นที่ในการคิดอย่างอิสระและเครื่องมือสำหรับนำความคิดไปสร้างเป็นผลงานอย่างเป็นรูปธรรม

กระบวนการดังกล่าวช่วยพัฒนาองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน กล่าวคือ ความคิดคล่องแคล่ว เกิดจากการที่ผู้เรียนสามารถคิดแนวทาง ตัวละคร เหตุการณ์ หรือคำตอบได้หลายประการ ความคิดยืดหยุ่นเกิดจากการเปลี่ยนมุมมองและสร้างเรื่องราวได้หลายลักษณะ ความคิดริเริ่มเกิดจากการสร้างเหตุการณ์ ตัวละคร แนวทางแก้ปัญหา หรือบทสรุปที่มีความแปลกใหม่ และความคิดละเอียดลออเกิดจากการขยายรายละเอียดของฉาก เหตุการณ์ อารมณ์ ความรู้สึก และเหตุผลของตัวละครให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ความคิดสร้างสรรค์ที่เพิ่มขึ้นจึงสะท้อนผ่านความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ การใช้จินตนาการ การเชื่อมโยงเหตุการณ์ และการนำเสนอเรื่องราวอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับแนวคิดของ Guilford (1967, p. 169) ซึ่งอธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Amabile (1996, pp. 83–93) ที่เสนอว่า ความคิดสร้างสรรค์เกิดจากการทำงานร่วมกันของความรู้หรือความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจภายใน การจัดกิจกรรมที่ใช้ปัญหาและภาพเป็นสิ่งเร้าแบบเปิดจึงช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์มาใช้สร้างแนวคิดใหม่ ได้ฝึกกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาผลงานตามแนวทางของตนเอง

ซึ่งผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพันธ์ สีสานาถ (2559, หน้า 101) ซึ่งศึกษาการพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามกระตุ้นให้คิดร่วมกับแผนผังความคิด และพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยมากขึ้น ข้อค้นพบดังกล่าวสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ในประเด็นที่คำถามกระตุ้นคิดช่วยให้ผู้เรียนพิจารณาเรื่องราวได้หลายมุม เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ และสร้างแนวคิดเพื่อนำไปพัฒนาเป็นงานเขียน ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับขั้นตอนการตั้งคำถาม การวิเคราะห์ปัญหา และการแสวงหาแนวทางของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญญาภัสส์ทิพย์โยธา (2562, หน้า 149–156) ซึ่งพบว่า การจัดการกิจกรรมที่ใช้สถานการณ์หรือสื่อกระตุ้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือช่วยจัดระบบความคิด สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเขียนของผู้เรียนได้ โดยผู้เรียนสามารถสร้างแนวคิดใหม่ขยายรายละเอียดของเรื่อง และเชื่อมโยงเหตุการณ์ได้อย่างมีเหตุผลมากขึ้น ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ในประเด็นที่ภาพและสถานการณ์เปิดช่วยกระตุ้นจินตนาการ ขณะที่แบบฝึกช่วยจัดระบบและขยายแนวคิดให้กลายเป็นเรื่องราวที่มีรายละเอียดและความต่อเนื่อง

แม้งานวิจัยดังกล่าว จะใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แตกต่างจากการวิจัยครั้งนี้ แต่มีข้อค้นพบร่วมกันว่า การใช้คำถามสถานการณ์ ภาพ หรือเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นและจัดระบบความคิด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างคำตอบได้หลายแนวทาง และช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์กับคุณภาพของงานเขียน จึงนำมาใช้สนับสนุนผลการวิจัยเฉพาะในประเด็นดังกล่าว ได้สรุปว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดเหมือนกัน

การที่นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมิได้เกิดจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหรือแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพเพียงองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง แต่เกิดจากการบูรณาการบทบาทของทั้งสองส่วน โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานช่วยกระตุ้นการตั้งคำถาม การคิดวิเคราะห์ การค้นคว้า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสร้างคำตอบที่หลากหลาย ส่วนแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพช่วยจัดลำดับและกำกับกับการนำความคิดไปสู่การเขียนอย่างเป็นขั้นตอน ผู้เรียนจึงสามารถพัฒนาความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ

พร้อมทั้งถ่ายทอดความคิดและจินตนาการออกมาเป็นงานเขียนได้อย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อย่างละเอียด พร้อมชี้แจงจุดประสงค์ ขั้นตอน และเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน ควบคู่กับการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำงานกลุ่ม และนำเสนอผลงานเพื่อส่งเสริมความคิดยืดหยุ่นและทักษะการสื่อสาร อีกทั้งควรให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง พร้อมส่งเสริมการประเมินตนเองและเพื่อน เพื่อพัฒนางานเขียน

2. ครูผู้สอนควรเลือกใช้ภาพที่มีลักษณะเปิดกว้าง น่าสนใจ และสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดจินตนาการและการตีความที่หลากหลาย ควบคู่กับการออกแบบคำถามกระตุ้นการคิดที่หลากหลาย ทั้งเชิงวิเคราะห์ เชิงสร้างสรรค์ และเชิงสะท้อน เช่น คำถามแบบ 5W1H หรือคำถามปลายเปิด

3. ในชั้นวางโครงเรื่องและเขียนฉบับร่าง ครูควรให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีคลังคำจำกัด เรียบเรียงเหตุการณ์ไม่ต่อเนื่อง หรือยังไม่สามารถกำหนดประเด็นของเรื่องได้ชัดเจน อาจใช้คำศัพท์ช่วยเขียน แผนผังโครงเรื่อง ตัวอย่างคำเชื่อม หรือคำถามนำ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนางานได้ตามศักยภาพ

4. ครูควรจัดเวลาให้เพียงพอสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อน และการแก้ไขงาน

5. การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับชั้นเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมาก ควรจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก กำหนดบทบาทของสมาชิก และเตรียมแบบฝึกหรือสื่อช่วยเหลือนหลายระดับ เพื่อให้ครูสามารถติดตามและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกการเขียนเรื่องจากภาพโดยใช้แบบแผนการทดลองที่มีกลุ่มควบคุม เพื่อเปรียบเทียบผลกับ

การจัดการเรียนรู้แบบปกติหรือวิธีสอนอื่น และช่วยยืนยันว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นผลจากนวัตกรรมที่ใช้

2. ควรขยายการศึกษาไปยังนักเรียนระดับชั้นอื่น โรงเรียนที่มีขนาดและบริบทแตกต่างกัน หรือกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากขึ้น เพื่อศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้และเพิ่มความสามารถในการนำผลการวิจัยไปอ้างอิงในวงกว้าง

3. ควรศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เช่น ความสามารถในการวางแผนโครงการ การใช้ภาษา แรงจูงใจในการเขียนความมั่นใจในการนำเสนอผลงาน การทำงานร่วมกัน และเจตคติต่อวิชาภาษาไทย เพื่อให้เห็นผลของการจัดการเรียนรู้รอบด้าน

4. ควรพัฒนาแบบฝึกในรูปแบบดิจิทัลหรือสื่อโต้ตอบ และเปรียบเทียบกับแบบฝึกฉบับพิมพ์ เพื่อศึกษาว่ารูปแบบของสื่อมีผลต่อการมีส่วนร่วม กระบวนการคิด และคุณภาพงานเขียนของผู้เรียนแตกต่างกันหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก สุขสุวรรณ. (2559). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเรื่องจากภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเรื่องจากภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6. การศึกษาอิสระ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จักรพันธ์ สีหามาต. (2559). การพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวคิดการเสริมศักยภาพการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการใช้คำถามแบบกระตุ้นให้คิดและแผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธัญญรัตน์ จันทรแสง, วนิดา พารณัต และภูษิต บุญทองเถิง. (2568). การพัฒนาทักษะการเขียนตามจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประกอบชุดฝึกทักษะ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 19(3), 552-561.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรนภา บุญสุริวงศ์. (2566). การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับผังกราฟิก. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภิญญาภัสส์ ทิพย์โยธา. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มานพ ชาศิโย และวาสนา ชาศิโย. (2567). ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. *Journal of Inclusive and Innovative Education*, 8(3), 97-106.
- โรงเรียนบ้านท่าไม้งาม. (2567). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2567. พิษณุโลก: โรงเรียนบ้านท่าไม้งาม.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน. (2567). รายงานข้อค้นพบการใช้ภาษาไทยของนักเรียนจากการทดสอบ O-NET ด้วยรูปแบบข้อสอบอัตนัย ชั้น ป.6 ปีการศึกษา 2567. เข้าถึงได้จาก <https://www.niets.or.th/th/content/view/26549> 10 ตุลาคม 2568.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อภิรักษ์ บุญนะ. (2565). การพัฒนาทักษะการเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบประสบการณ์ร่วมกับเทคนิคการสร้างสร้งงานเขียนแบบสตอรี่ไลน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อำภา จักรวาลสดีใส. (2564). ปัญหาและแนวทางการสอนการเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Amabile, T. M. (1996). *Creativity in context: Update to the social psychology of creativity*. Boulder: Westview Press.

Barrows, H. S., & Tamblyn, R. M. (1980). *Problem-based learning: An approach to medical education*. New York: Springer.

Guilford, J. P. (1967). *The nature of human intelligence*. New York: McGraw-Hill.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร